

รายงานการประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
ครั้งที่ 57 ประจำปีบัญชี 2564
วันพุธที่ 29 มิถุนายน 2565

ณ ห้องริชมอนด์ แกรนด์ บอลรูม ชั้น 6 โรงแรมแกรนด์ ริชมอนด์ สโตนีลีช คอนเวนชัน
ถนนรัตนานิเบศร์ ตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

เริ่มประชุมเวลา 09.30 น.

ก่อนเริ่มการประชุม นายธนรัตน์ งามวลัยรัตน์ ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ ธ.ก.ส. กล่าวต้อนรับและขอบคุณผู้ถือหุ้นที่เสียสละเวลาเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้น ธ.ก.ส. ครั้งที่ 57 ประจำปีบัญชี 2564 ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ ธ.ก.ส. ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) และดำเนินการตามมาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) สำหรับการประชุมสัมมนา และปฏิบัติตามคำสั่งจังหวัดนนทบุรีที่ 1401/2565 เรื่อง สั่งปิดสถานที่เป็นการชั่วคราว (ฉบับที่ 73) ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2565 เพื่อให้มีความปลอดภัยสูงสุด ทั้งผู้ใช้บริการและสถานประกอบการ ธ.ก.ส. จึงขอภัยในความไม่สะดวกมา ณ โอกาสนี้

นายรินทร์ สมสะอาด ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารกลาง ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ณ เวลา 09.30 น. มีผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น จำนวน 109 คน แบ่งเป็นผู้มาประชุมด้วยตนเองจำนวน 107 คน และผู้รับมอบฉันทะ จำนวน 2 คน รวมจำนวนหุ้นทั้งสิ้น 618,516,451 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 99.85 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด ซึ่งถือว่าครบองค์ประชุมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509

นายอาคม เต็มพิทยาไพสิฐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ประธานกรรมการ ธ.ก.ส. ในฐานะประธานที่ประชุม ได้กล่าวเปิดประชุมและกล่าวต้อนรับผู้ถือหุ้น ผู้แทนส่วนราชการ คณะกรรมการ ธ.ก.ส. และผู้เข้าร่วมประชุมพร้อมดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานฯ กล่าวแสดงความยินดีอย่างยิ่งที่ได้มาร่วมประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้น ธ.ก.ส. เพื่อรายงานผลประกอบการและความสำเร็จของ ธ.ก.ส. ในปีบัญชี 2564 ที่ผ่านมา ซึ่ง ธ.ก.ส. ได้แสดงบทบาทอย่างเต็มประสิทธิภาพในการเป็นธนาคารของรัฐที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายและมาตรการให้ความช่วยเหลือ พื้นฟู และกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ เพื่อประคับประคองเศรษฐกิจและภาคการเกษตรให้ผ่านพ้นวิกฤติครั้งนี้ ประกอบด้วย การสร้างโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำและเงื่อนไขผ่อนปรนตามนโยบายรัฐบาล การสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม การดูแลด้านการตลาดสินค้าเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากราคาผลผลิตตกต่ำตามนโยบายรัฐบาลผ่านโครงการประกันรายได้พืชเกษตรสำคัญ การฟื้นฟูและเยียวยาเกษตรกร เพื่อบรรเทาและแบ่งเบาภาระหนี้ที่มีอยู่กับ ธ.ก.ส. ผ่านโครงการพักชำระหนี้ และการเสริมสร้างศักยภาพลูกค้า เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

สำหรับปีบัญชี 2565 ธ.ก.ส. มุ่งเน้นการแก้ไขเชิงโครงสร้างหนี้สินเกษตรกรให้สอดคล้องกับนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลที่ประกาศให้เป็นปีแห่ง “การแก้หนี้ภาคครัวเรือน” โดยการบริหารจัดการหนี้ให้กับลูกหนี้ทุกรายตามศักยภาพ ยกระดับความสามารถในการประกอบอาชีพ และสร้างความสามารถในการแข่งขันและการชำระหนี้ของเกษตรกร ภายใต้กรอบนโยบายการดำเนินงานสำคัญ ได้แก่ การขยายบทบาทการเป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาภาคการเกษตร (Financial for All) การยกระดับศักยภาพเกษตรกรรายย่อยและผู้ประกอบการเกษตร (Literacy for All) และเป็นธนาคารที่มีรากฐานมั่นคง รับผิดชอบต่อทุกภาคส่วน และสร้างประโยชน์อย่างทั่วถึงอย่างยั่งยืน (Responsibility for All) โดยให้ความสำคัญในการออกแบบโครงสร้างเชิงพื้นที่ (Design and Manage by Area) ภายใต้การดำเนินงานตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม (Bio Economy Circular Economy Green Economy : BCG Model) การเชื่อมโยงตลาด เพื่อสร้างและขยายเครือข่ายภาคการเกษตร ภาครัฐ และภาคเอกชนให้เข้มแข็ง การใช้สินเชื่อการผลิตโดยค้นหา ต่อยอดความสามารถของลูกค้า และสนับสนุนสินเชื่อเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการสนับสนุนเงินทุน และการมีส่วนร่วมของลูกค้าและชุมชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจต่อองค์กรและพนักงาน ธ.ก.ส.

จากนั้นประธานที่ประชุมได้มอบหมายให้ นายโสรัต โสพรรณรัตน์ ผู้ช่วยผู้จัดการ ในฐานะเลขานุการธนาคารทำหน้าที่เลขานุการของที่ประชุม ชี้แจงรายละเอียดให้ที่ประชุมทราบว่า การจัดประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้น ธ.ก.ส. ครั้งที่ 57 ประจำปีบัญชี 2564 ได้ดำเนินการตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง โดยถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509 มาตรา 30 และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยการประชุมใหญ่ของผู้ถือหุ้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน รวมทั้งเน้นความโปร่งใสและความเสมอภาคตามหลักธรรมาภิบาล สรุปได้ ดังนี้

1. การบอกกล่าวเชิญประชุม ดำเนินการบอกกล่าวผู้ถือหุ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1175 แบ่งเป็น 3 ช่องทาง ประกอบด้วย (1) การลงประกาศทางอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์ของ ธ.ก.ส. (www.baac.or.th) โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นส่งคำถามล่วงหน้ามายัง ธ.ก.ส. ผ่านช่องทางรับฟังความคิดเห็น ตั้งแต่วันที่ 9 มิถุนายน 2565 (2) การลงประกาศทางหนังสือพิมพ์มติชนรายวัน ฉบับประจำวันวันที่ 17 - 18 มิถุนายน 2565 และ (3) การบอกกล่าวเชิญประชุมทางไปรษณีย์ตอบรับถึงผู้ถือหุ้นทุกราย ดำเนินการเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2565
2. การลงทะเบียน ธ.ก.ส. ได้นำระบบคอมพิวเตอร์ (ระบบบาร์โค้ด) จำนวน 3 ช่องบริการ มาใช้ในการลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมฯ
3. การลงคะแนน ธ.ก.ส. ได้นำระบบคอมพิวเตอร์ (ระบบบาร์โค้ด) จำนวน 1 เครื่อง มาใช้ในการประมวลผลการลงมติโดยการใช้บัตรลงคะแนนเสียง เพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้รับความสะดวกในการลงคะแนนรวมทั้งการนับคะแนน และประมวลผลเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นมาตรฐาน

ธ.ก.ส. ได้เชิญผู้แทนส่วนราชการเข้าร่วมสังเกตการณ์และเป็นสักขีพยานในการประชุม เพื่อให้การประชุม การลงทะเบียน การลงคะแนน และการตรวจนับคะแนน เป็นไปด้วยความถูกต้อง โปร่งใส สอดคล้องตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ ภายใต้มาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID - 19 ธ.ก.ส. มีความห่วงใยต่อสุขภาพและความปลอดภัยของผู้ถือหุ้น ผู้เข้าร่วมประชุม และผู้มีส่วนร่วมในการจัดประชุมทุกท่าน ธ.ก.ส. ได้ประสานกับเจ้าของสถานที่ดำเนินการตามมาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID Free Setting) และ

คำสั่งจังหวัดนนทบุรี ที่ 1401/2565 เรื่อง สั่งปิดสถานที่เป็นการชั่วคราว (ฉบับที่ 73) ฉบับลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2565 จึงจำเป็นต้องจำกัดจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม และควบคุมระยะห่างระหว่างผู้เข้าร่วมประชุมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว อย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ตลอดการประชุมมีการบันทึกภาพ เสียง และวิดีโอ โดยมีการประกาศและจัดทำป้ายสื่อสารให้ผู้เข้าร่วมประชุมทราบ ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้น ธ.ก.ส. ครั้งที่ 56

ประธานที่ประชุมได้มอบหมายให้เลขานุการธนาคารนำเสนอรายงานการประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้น ธ.ก.ส. ครั้งที่ 56 วันที่ 25 มิถุนายน 2564 เพื่อที่ประชุมได้พิจารณา ซึ่ง ธ.ก.ส. ได้จัดส่งรายงานการประชุมฯ ให้ผู้ถือหุ้นทุกท่านแล้ว เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2564 ปรากฏว่า ไม่มีผู้ถือหุ้นท่านใดขอแก้ไข และในการจัดส่งหนังสือบอกกล่าวเชิญประชุม เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2565 ธ.ก.ส. ได้จัดส่งรายงานการประชุมใหญ่ฯ ดังกล่าว ให้ผู้ถือหุ้นทุกคนอีกครั้งหนึ่ง สำหรับข้อเสนอแนะจากการประชุมฯ ครั้งที่ 56 ธ.ก.ส. ได้นำไปดำเนินการและแจ้งให้ผู้ถือหุ้นที่ให้ข้อเสนอแนะทราบแล้ว เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2564 จึงขอให้ที่ประชุมรับรองรายงานการประชุมฯ ครั้งที่ 56 วันที่ 25 มิถุนายน 2564

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้น ธ.ก.ส. ครั้งที่ 56 วันที่ 25 มิถุนายน 2564 ตามที่เสนอ

ก่อนเข้าสู่การประชุมระเบียบวาระที่ 3 ประธานที่ประชุมได้มอบหมายให้เลขานุการธนาคารชี้แจงรายละเอียด ให้ที่ประชุมทราบว่า การลงคะแนนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1190 “ในการประชุมใหญ่ใด ๆ ข้อมติอันเสนอให้ลงคะแนนท่านให้ตัดสินด้วยวิธีชুমือ เว้นแต่เมื่อก่อนหรือในเวลาที่แสดงผลแห่งการชুমือนั้น จะได้มีผู้ถือหุ้นสองคนเป็นอย่างน้อยติดใจร้องขอให้ลงคะแนนลับ” และมาตรา 1192 “ถ้ามีผู้ติดใจร้องขอโดยชอบให้ลงคะแนนลับ การลงคะแนนเช่นนั้นจะทำด้วยวิธีใดสุดแล้วแต่ผู้เป็นประธานจะสั่ง”

ซึ่งในที่ประชุมฯ มีผู้ถือหุ้น จำนวน 2 ราย ได้แก่ นายทองลักษณ์ หาญศึก ผู้รับมอบฉันทะของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. ร้อยเอ็ด จำกัด จังหวัดร้อยเอ็ด และนายสุเทพ อึ้งศรีคราม ผู้รับมอบฉันทะของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. กำแพงเพชร จำกัด จังหวัดกำแพงเพชร ร้องขอให้ลงคะแนนลับในระเบียบวาระที่ 3 ถึงระเบียบวาระที่ 6 เพื่อให้การประมวลผลนับคะแนนเป็นไปด้วยความถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็วในการสรุปผลคะแนน

ประธานที่ประชุม ได้ชี้แจงว่า มีผู้ถือหุ้น จำนวน 2 ราย ขอให้ดำเนินการลงคะแนนด้วยวิธีลับโดยใช้บัตรลงคะแนนเสียงในระเบียบวาระที่ 3 ถึงระเบียบวาระที่ 6 จึงเห็นควรลงคะแนนด้วยวิธีลับ และมอบหมายให้เลขานุการธนาคารชี้แจงวิธีการลงคะแนนลับ

เลขานุการธนาคาร ได้ชี้แจงวิธีการลงคะแนนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1192 โดยวิธีการลงคะแนนลับด้วยบัตรลงคะแนนเสียง ดังนี้

1. ผู้ถือหุ้นแต่ละรายมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถืออยู่
2. การออกเสียงลงคะแนนในแต่ละระเบียบวาระ เมื่อมีการนำเสนอและมีการซักถาม ผ่านการเขียนข้อความถามลงแผ่นกระดาษคำถามที่ได้รับในขั้นตอนลงทะเบียนเสร็จสิ้นแล้ว ประธานที่ประชุมจะแจ้งให้ผู้ถือหุ้นลงคะแนนในบัตรลงคะแนนเสียง ซึ่งผู้ถือหุ้นทุกคนได้รับในขั้นตอนการลงทะเบียนก่อนเข้าประชุม โดยให้ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ในช่อง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรืองดออกเสียง ช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวเท่านั้น และเจ้าหน้าที่จะรับบัตรลงคะแนนเสียงของผู้ถือหุ้นไปตรวจนับคะแนนและประมวลผล โดยการนับผลคะแนนเสียงในแต่ละระเบียบวาระ ธ.ก.ส. จะนับคะแนนที่ออกเสียงไม่เห็นด้วย งดออกเสียง และบัตรเสีย ไปหักออกจากจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุม สำหรับผู้ที่ไม่ทำเครื่องหมายใด ๆ หรือไม่ส่งบัตรลงคะแนนเสียง ธ.ก.ส. ถือว่าเห็นด้วยในระเบียบวาระนั้น ๆ

3. ในระหว่างการประชุมผลแต่ละระเบียบวาระ ประธานที่ประชุมจะดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระต่อไปก่อน โดยจะแจ้งผลให้ที่ประชุมทราบเมื่อการประชุมผลเสร็จสิ้น

4. หลังจากประชุมผลคะแนนในแต่ละระเบียบวาระแล้วเสร็จ ประธานที่ประชุมจะแจ้งให้ที่ประชุมรับทราบผลคะแนนในแต่ละระเบียบวาระ โดยระบุคะแนนเสียงเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และงดออกเสียง ว่ามีจำนวนเท่าใด และคิดเป็นสัดส่วนร้อยละเท่าใดของจำนวนหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

หลังจากนั้น ได้นำเสนอให้ที่ประชุมรับชมวีดิทัศน์เกี่ยวกับการลงคะแนน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในขั้นตอนการลงคะแนนมากยิ่งขึ้น

ระเบียบวาระที่ 3 พิจารณารายงานกิจการ ประจำปีบัญชี 2564 (วันที่ 1 เมษายน 2564 - 31 มีนาคม 2565)

ประธานที่ประชุมได้นำเสนอข้อมูลเป็นวิดิทัศน์และเอกสารการประชุมระเบียบวาระที่ 3 เรื่อง พิจารณารายงานกิจการ ประจำปีบัญชี 2564 (วันที่ 1 เมษายน 2564 - 31 มีนาคม 2565) เพื่อที่ประชุมใหญ่พิจารณาตามพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2525 มาตรา 27 (3) พิจารณารายงานกิจการประจำปีของธนาคาร สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ธ.ก.ส. ดำเนินงานภายใต้วิสัยทัศน์ “เป็นธนาคารพัฒนาชนบทที่ยั่งยืน มุ่งสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชนบท” โดยสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID - 19 ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ทำให้เศรษฐกิจชะลอตัวและภาระหนี้สินครัวเรือนสูงขึ้น ประกอบกับสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ส่งผลต่อภาคการเกษตร และการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภค ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนภารกิจสอดรับกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ การแข่งขันในอุตสาหกรรมการเงินการธนาคาร และสถานการณ์ต่าง ๆ ในปีบัญชี 2564 ธ.ก.ส. จึงได้ขับเคลื่อนภารกิจสำคัญ “ฟื้นฟูลูกค้า พัฒนาคุณภาพงาน สานต่อธุรกิจชุมชน มุ่งเน้นนวัตกรรม นำองค์กรสู่ความยั่งยืน” ภายใต้แนวคิดการเป็นธนาคารเพื่อความยั่งยืน โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนาและบริหารจัดการ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินธุรกิจ โดยดำเนินงานผ่าน 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการบริการทางการเงินครบวงจรและทันสมัย มุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีในการให้บริการลูกค้า เพื่อลดการสัมผัส เพิ่มความสะดวกควบคู่กับความปลอดภัย ด้านสุขอนามัย และเข้าถึงลูกค้าทุกกลุ่มเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถขององค์กรและบุคลากรรองรับภารกิจ มุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถองค์กร สู่การเป็นองค์กรประสิทธิภาพสูง ยุทธศาสตร์ที่ 3 บริหารจัดการทุนอย่างสมดุลและรายได้ทางการเงินและไม่ใช้การเงินอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการรวบรวมข้อมูลจากปัจจัยภายนอกและภายในมาวิเคราะห์เพื่อบริหารจัดการโครงสร้างรายได้และค่าใช้จ่าย ยุทธศาสตร์ที่ 4 ฟื้นฟู พัฒนา สร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานราก มุ่งเน้นการตรวจสอบสุขภาพนำไปสู่การบริหารจัดการหนี้ตามศักยภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้เกษตรกร ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร และสถาบันเกษตรกรมุ่งเน้นยกระดับลูกค้าและค้นหาลูกค้าใหม่ เพื่อรองรับแรงงานย้ายถิ่นและบัณฑิตจบใหม่ที่มีความสนใจและพร้อมนำความรู้ และประสบการณ์มาพัฒนาภาคการเกษตร รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจเกษตรเชิงพื้นที่ ยุทธศาสตร์ที่ 6 พัฒนาศักยภาพชุมชนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน มุ่งเน้นการค้นหาชุมชนต้นแบบมาผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนสู่ความยั่งยืน โดยการนำเทคโนโลยีมาเพิ่มประสิทธิภาพการประกอบอาชีพ

ทั้งนี้ ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการกึ่งในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก และห่วงโซ่การผลิตภาคการเกษตร ผ่านมาตรการสำคัญ ประกอบด้วย การขับเคลื่อนงานตามนโยบายรัฐ ได้แก่ มาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากราคาผลผลิตตกต่ำผ่านโครงการประกันรายได้สินค้าเกษตร 5 ชนิด ได้แก่ ข้าว ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และมันสำปะหลัง รวมทั้งมาตรการบรรเทาภาระต้นทุนการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ได้แก่ มาตรการประกันภัยพืชผล ส่งเสริมการสร้างระบบภูมิคุ้มกันให้เกษตรกร ผ่านระบบประกันภัย มาตรการสนับสนุนเงินทุนสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ผู้ประกอบการประมง และ กลุ่มเกษตรกรในการทำเกษตรแบบแปลงใหญ่ รวมทั้งการเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากผ่านโครงการธุรกิจชุมชนสร้างไทย มาตรการช่วยเหลือลูกค้าที่ได้รับผลกระทบจากโรคระบาดปศุสัตว์ โดยการลดภาระด้านการส่งชำระหนี้ และมาตรการสนับสนุนเงินทุนให้แก่ลูกค้าในการประกอบอาชีพ ผ่านโครงการสินเชื่อसानฝันสร้างอาชีพ นวัตกรรมดี มีทุน และสินเชื่อเสริมแกร่ง SME เกษตร

นอกจากนี้ ธ.ก.ส. ได้ขับเคลื่อนภารกิจสำคัญของ ธ.ก.ส. ได้แก่ มาตรการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจาก COVID - 19 เพื่อช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนและแบ่งเบาภาระหนี้ผ่านโครงการพักชำระหนี้ตามความสมัครใจ และการช่วยเหลือลูกค้าในการรับชำระหนี้เพื่อป้องกันการเป็นหนี้ภาระหนักในอนาคตผ่านโครงการชำระหนี้มีคืน และโครงการนาที่ทองลดดอกเบี้ยสู้โควิด รวมถึงดำเนินการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่อง ผ่านโครงการสินเชื่อสู้ภัย COVID - 19 ด้วยความมุ่งมั่นและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ ธ.ก.ส. ได้รับการยอมรับ และรางวัลแห่งความภาคภูมิใจจากองค์กรต่าง ๆ ประกอบด้วย (1) รางวัลการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ที่มีความโดดเด่นด้านลูกค้า (Thailand Quality Class Plus : Customer) จากสำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ กระทรวงอุตสาหกรรม (2) รางวัลคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจดีเด่น และ (3) รางวัลความร่วมมือเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาดีเด่น จากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) กระทรวงการคลัง อีกทั้ง ได้รับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงเป็นพลังให้ ธ.ก.ส. มุ่งมั่นในการทำงาน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้น ชุมชนมีความเข้มแข็ง และสร้างความภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรมให้กับเกษตรกรของประเทศต่อไป

สำหรับทิศทางการดำเนินงานปีบัญชี 2565 ธ.ก.ส. ยังคงมุ่งมั่นในการฟื้นฟู พัฒนา และยกระดับความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและทิศทางการดำเนินงานในอนาคต ธ.ก.ส. จึงได้ทบทวนวิสัยทัศน์ เป็น “ธนาคารพัฒนาชนบทที่ยั่งยืน” โดยกำหนดนโยบายการดำเนินงาน “ฟื้นฟูลูกค้า สร้างความคล่องตัว ยกระดับชุมชนสู่ความยั่งยืน” ควบคู่กับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยคำมั่นสัญญาของ ธ.ก.ส. ที่จะพัฒนาและยกระดับชีวิตเกษตรกรไทย สู่สังคมที่ภาคภูมิใจ

มติที่ประชุม ให้ความเห็นชอบรายงานกิจการ ประจำปีบัญชี 2564 (วันที่ 1 เมษายน 2564 - 31 มีนาคม 2565) ตามที่เสนอด้วยคะแนนเสียง ดังนี้

มติที่ลงคะแนน	จำนวนเสียงที่ลงมติ (1 หุ้น = 1 เสียง)	ร้อยละของจำนวนหุ้นที่มาร่วมประชุม และสิทธิออกเสียงลงคะแนน
1. เห็นด้วย	618,523,286	99.9982318
2. ไม่เห็นด้วย	0	0.0000000
3. งดออกเสียง	340	0.0000550
4. บัตรีเสีย (5 ราย)	10,597	0.0017132

ระเบียบวาระที่ 4 พิจารณานุมัติงบดุล (งบแสดงฐานะการเงิน) ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565 บัญชีกำไรและขาดทุน (งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2565

ประธานที่ประชุมได้นำเสนอข้อมูลเป็นวิดิทัศน์และเอกสารการประชุมระเบียบวาระที่ 4 เรื่อง พิจารณานุมัติงบดุล (งบแสดงฐานะการเงิน) ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565 บัญชีกำไรและขาดทุน (งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2565 เพื่อให้ที่ประชุมใหญ่พิจารณา ตามพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2525 มาตรา 27 (1) พิจารณานุมัติงบดุล บัญชีกำไรและขาดทุน โดย ธ.ก.ส. จัดทำงบการเงินในส่วนของธุรกรรมหรือรายการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงิน ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สกส 2. 7/2564 ลงวันที่ 9 เมษายน 2564 เรื่อง การจัดทำบัญชีและรายงานการเงินสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจสำหรับธุรกรรมหรือรายการอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางการเงินถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินตามสภาวิชาชีพบัญชีกำหนด รวมถึงประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ งบการเงินของปีบัญชี 2564 ผ่านการรับรองจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) สรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

1. งบดุล หรือ งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565 ธ.ก.ส. มีสินทรัพย์รวม 2,236,345 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5.73 มีหนี้สินรวม 2,086,562 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6 และส่วนของเจ้าของจำนวน 149,783 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 2.21
2. บัญชีกำไรและขาดทุน หรือ งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2565 ธ.ก.ส. มีรายได้รวม 98,597 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.88 จากรายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อลดลง มีค่าใช้จ่ายรวม 90,960 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 3.86 จากการลดลงของหนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่าคงเหลือกำไรสุทธิ จำนวน 7,637 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 4.14 เป็นผลจากความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ที่ลดลงจากการได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID - 19

ประธานที่ประชุมได้เชิญผู้ถือหุ้น ชักถามหรือให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ด้วยวิธีการเขียนในกระดาษคำถามที่ผู้ถือหุ้นได้รับในขั้นตอนลงทะเบียนหรือถามผ่านไมโครโฟน และฝ่ายจัดการมีการตอบข้อซักถาม สรุปรายละเอียด ดังนี้

1. นายวิทยา เจริญโชติสุวรรณ ผู้ถือหุ้น มีข้อเสนอแนะ ดังนี้
 - 1.1 รายงานกิจการประจำปีบัญชี 2564 ฉบับย่อ หน้า 21 หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญและขาดทุนจากการด้อยค่าปีบัญชี 2564 หนี้สูญตัดบัญชี จำนวน 60 ล้านบาท น้อยเกินไปหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับเงินให้สินเชื่อทั้งหมดจำนวน 1.60 ล้านล้านบาท ทั้งนี้ ในช่วงที่ ธ.ก.ส. มีความมั่นคง ควรตัดหนี้สูญตามความจริง สำหรับลูกหนี้ที่ไม่มีรายได้ไม่สามารถชำระได้ เช่น ลูกหนี้ตาย เจ็บป่วย ทูพพลภาพ เป็นต้น
 - 1.2 ขอให้ชี้แจงรายละเอียดงบแสดงฐานะการเงิน หน้า 35 องค์ประกอบอื่นของส่วนของเจ้าของจำนวน 3,939 พันบาท
 - 1.3 รายงานกิจการประจำปี 2564 ฉบับย่อ หน้า 27 ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565 จำนวน 562,354 พันบาท คิดเป็นประมาณ 1 ใน 3 ของเงินให้สินเชื่อทั้งหมด (จำนวน 1.60 ล้านล้านบาท) หรือคิดเป็นร้อยละ 35 โดยเพิ่มจากปีก่อน จำนวน 128,604 พันบาท ธ.ก.ส. มีแนวทางการบริหารจัดการลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาล ตามธุรกรรมนโยบายรัฐอย่างไร
 - 1.4 รายงานกิจการประจำปี 2564 ฉบับย่อ หน้า 34 - 36 เงินลงทุนสุทธิ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565 จำนวน 100,069,520 พันบาท ขาดทุนจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเผื่อขาย จำนวน 23,209 พันบาท ควรระมัดระวังเรื่องการลงทุนที่ยังไม่มีความชำนาญ

2. นายเสกสรรค์ จันทรขวาง รองผู้จัดการ ชี้แจงที่ประชุม ดังนี้

2.1 ณ สิ้นปีบัญชี 2564 ธ.ก.ส. มียอดการให้สินเชื่อรวมทั้งสิ้น 1.60 ล้านล้านบาท จำแนกเป็น การให้สินเชื่อภาคการเกษตร และการให้สินเชื่อนอกภาคการเกษตรไม่เกินร้อยละ 20 ภายใต้ข้อกำหนดของกระทรวงการคลัง ทั้งนี้ เมื่อรวมดอกเบี้ยค้างรับและค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ยอดสินเชื่อสุทธิ คงเหลือรวม 1.23 ล้านบาท

2.2 การลงทุนของ ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่จะลงทุนในรูปแบบพันธบัตรที่มีความเสี่ยงต่ำ ได้แก่ พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย และพันธบัตรรัฐวิสาหกิจ เมื่อ ธ.ก.ส. ถือไว้จนครบกำหนดไถ่ถอน ก็จะได้รับต้นเงินคืน พร้อมทั้งได้รับผลตอบแทนตามอัตราที่กำหนดไว้ จึงไม่มีผลขาดทุนแต่อย่างใด มีเพียงการขาดทุนจากการบันทึกบัญชี ตามมาตรฐานทางบัญชีเท่านั้น

2.3 ภายใต้พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ มาตรา 28 กำหนดว่า การก่อภาระทางการคลัง ต้องไม่เกินร้อยละ 30 ของงบประมาณแผ่นดิน และ ธ.ก.ส. มีระบบในการควบคุมความเสี่ยงทางการเงิน เพื่อมิให้มีภาระทางการคลังจากธุรกรรมนโยบายรัฐมากเกินไป ทั้งนี้ รัฐบาลมีการตั้งงบประมาณรายจ่ายชดเชยให้กับ ธ.ก.ส. ทุกปี **มติที่ประชุม** อนุมัติงบดุล (งบแสดงฐานะการเงิน) ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565 บัญชีกำไรและขาดทุน (งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น) สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2565 ตามที่เสนอด้วยคะแนนเสียง ดังนี้

มติที่ลงคะแนน	จำนวนเสียงที่ลงมติ (1 หุ้น = 1 เสียง)	ร้อยละของจำนวนหุ้นที่มาร่วม ประชุมและสิทธิออกเสียงลงคะแนน
1. เห็นด้วย	618,535,083	100.0000000
2. ไม่เห็นด้วย	0	0.0000000
3.งดออกเสียง	0	0.0000000
4. บัตรเสีย (0 ราย)	0	0.0000000

ระเบียบวาระที่ 5 พิจารณามติการจัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปีบัญชี 2564 (วันที่ 1 เมษายน 2564 - 31 มีนาคม 2565)

ประธานที่ประชุมได้นำเสนอข้อมูลเป็นวิดิทัศน์และเอกสารการประชุมระเบียบวาระที่ 5 เรื่อง พิจารณามติการจัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปีบัญชี 2564 (วันที่ 1 เมษายน 2564 - 31 มีนาคม 2565) เพื่อที่ประชุมใหญ่พิจารณาตามพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2525 มาตรา 27 (2) พิจารณามติการจัดสรรกำไรสุทธิในปีหนึ่ง ๆ ของธนาคารตามที่คณะกรรมการเสนอ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- 1. โบนัสคณะกรรมการ 2,853,938.98 บาท
- 2. โบนัสพนักงาน 5,667,929,414.82 บาท
- 3. เงินปันผลหุ้นสามัญ (หุ้นละ 9.23 บาท) 5,717,554,743.55 บาท
- 4. เงินสำรองตามกฎหมาย 2,859,000,000.00 บาท
- 5. กำไรสุทธิที่เหลือโอนเข้ากำไรสะสม 5,741,657.95 บาท

ประธานที่ประชุม ได้เชิญผู้ถือหุ้นซักถามหรือให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ด้วยวิธีการเขียนในกระดาษคำถามที่ผู้ถือหุ้นได้รับในขั้นตอนลงทะเบียนหรือถามผ่านไมโครโฟน และฝ่ายจัดการมีการตอบข้อซักถาม สรุปได้ ดังนี้

- 1. นายวิทยา เจนโชติสุวรรณ ผู้ถือหุ้น มีข้อเสนอแนะว่า รายงานกิจการประจำปีบัญชี 2564 ฉบับย่อ หน้า 21 หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญและขาดทุนจากการด้อยค่า ปีบัญชี 2564 ปรากฏหนี้สูญตัดบัญชี จำนวน 60 ล้านบาท เป็นจำนวนที่น้อยเกินไปหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับเงินให้สินเชื่อทั้งหมด จำนวน 1.60 ล้านล้านบาท ทั้งนี้ ในช่วงที่ ธ.ก.ส. มีความมั่นคงควรตัดหนี้สูญตามความเป็นจริง สำหรับลูกหนี้ที่ไม่มีรายได้ไม่สามารถชำระได้ เช่น ลูกหนี้ตาย เจ็บป่วย ทูพพลภาพ เป็นต้น

2. นายมานะ สุพรรณ ประธานกรรมการสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. สุราษฎร์ธานี จำกัด จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้รับมอบฉันทะ มีข้อเสนอแนะว่า ธ.ก.ส. มีแนวทางในการจัดสรรทรัพย์สินจากคดีล้มละลายของบริษัทไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO) เพื่อชดเชยผู้ถือหุ้น TABCO อย่างไร

3. นายกิตติภพ อรรถพร ผู้ช่วยผู้จัดการ ชี้แจงที่ประชุม ดังนี้

3.1 การจำหน่ายหนี้สูญ ธ.ก.ส. ปฏิบัติตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 186 ตามประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญออกจากบัญชี และข้อบังคับ ธ.ก.ส. ฉบับที่ 34 ว่าด้วยการจำหน่ายทรัพย์สินและลูกหนี้ออกจากบัญชี กำหนดว่าการตัดหนี้สูญจะดำเนินการกับลูกหนี้ที่ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้และลูกหนี้ถึงแก่ความตายหรือเป็นบุคคลสาบสูญ โดย ธ.ก.ส. มีการติดตามทวงถามชัดเจน ทั้งนี้ ปี 2564 ธ.ก.ส. ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID -19 ทำให้พนักงานมีอุปสรรคในการออกไปพบปะเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงได้ค่อนข้างน้อย จึงมีการตัดหนี้สูญ จำนวน 373 ราย อย่างไรก็ตาม ธ.ก.ส. มีแผนการจำหน่ายลูกหนี้เป็นหนี้สูญเพิ่มขึ้น โดย ธ.ก.ส. ขอรับข้อเสนอของผู้ถือหุ้นไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

3.2 บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร (TABCO) ประสบภาวะขาดทุน เจ้าหนี้ของ TABCO ดำเนินการฟ้องล้มละลาย ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล ทั้งนี้ การจัดสรรเงินเพื่อชำระหนี้ต้องเป็นไปตามกระบวนการของกฎหมายล้มละลาย สำหรับแนวทางในการช่วยเหลือผู้ถือหุ้น ธ.ก.ส. ขอรับข้อเสนอแนะไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

มติที่ประชุม อนุมัติการจัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปีบัญชี 2564 (วันที่ 1 เมษายน 2564 - 31 มีนาคม 2565) ตามที่เสนอด้วยคะแนนเสียง ดังนี้

มติที่ลงคะแนน	จำนวนเสียงที่ลงมติ (1 หุ้น = 1 เสียง)	ร้อยละของจำนวนหุ้นที่มาร่วม ประชุมและสิทธิออกเสียงลงคะแนน
1. เห็นด้วย	618,535,083	100.0000000
2. ไม่เห็นด้วย	0	0.0000000
3. งดออกเสียง	0	0.0000000
4. บัตรเสีย (0 ราย)	0	0.0000000

ระเบียบวาระที่ 6 พิจารณาตั้งผู้สอบบัญชีและกำหนดค่าธรรมเนียมสอบบัญชี ประจำปีบัญชี 2565 (วันที่ 1 เมษายน 2565 - 31 มีนาคม 2566)

ประธานที่ประชุมได้นำเสนอข้อมูลเป็นวิดิทัศน์และเอกสารการประชุมระเบียบวาระที่ 6 เรื่อง พิจารณาตั้งผู้สอบบัญชีและกำหนดค่าธรรมเนียมสอบบัญชี ประจำปีบัญชี 2565 (วันที่ 1 เมษายน 2565 - 31 มีนาคม 2566) เพื่อที่ประชุมใหญ่พิจารณา ตามพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2525 มาตรา 27 (4) พิจารณาตั้งผู้สอบบัญชีประจำปี มาตรา 38 ให้คณะกรรมการจัดให้มีการสอบบัญชีของธนาคารอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2548 ข้อ 10 ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีรัฐวิสาหกิจทุกแห่ง และข้อ 11 วรรคท้าย รายงานฐานะทางการเงินรายไตรมาสต้องได้รับการสอบทาน โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีรับอนุญาตตามที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและหน่วยตรวจสอบภายในของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2555 ให้คณะกรรมการตรวจสอบมีอำนาจหน้าที่ตามข้อ 10 (8) ประสานงานเกี่ยวกับผลการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชี และอาจเสนอแนะให้สอบทานหรือตรวจสอบรายการใดที่เห็นว่าจำเป็น รวมถึงเสนอคำตอบแทนของผู้สอบบัญชีต่อคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ

ธ.ก.ส. จึงขอเสนอตั้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้สอบบัญชี ธ.ก.ส. และกำหนดค่าธรรมเนียมสอบบัญชี ประจำปีบัญชี 2565 (วันที่ 1 เมษายน 2565 - 31 มีนาคม 2566) เป็นเงิน จำนวน 3,000,000 บาท

มติที่ประชุม ให้ความเห็นชอบตั้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชี ธ.ก.ส. และกำหนดค่าธรรมเนียมสอบบัญชี ประจำปีบัญชี 2565 (วันที่ 1 เมษายน 2565 - 31 มีนาคม 2566) จำนวน 3,000,000 บาท ตามที่เสนอด้วยคะแนนเสียง ดังนี้

มติที่ลงคะแนน	จำนวนเสียงที่ลงมติ (1 หุ้น = 1 เสียง)	ร้อยละของจำนวนหุ้นที่มาร่วม ประชุมและสิทธิออกเสียงลงคะแนน
1. เห็นด้วย	618,535,083	100.0000000
2. ไม่เห็นด้วย	0	0.0000000
3. งดออกเสียง	0	0.0000000
4. บัตรีเสีย (0 ราย)	0	0.0000000

ระเบียบวาระที่ 7 เรื่องอื่น ๆ

ประธานที่ประชุมได้เชิญผู้ถือหุ้นให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ สรุปได้ ดังนี้

1. นายอำนาจ ทงกิก ประธานกรรมการ สหกรณ์โคนมวังน้ำเย็น จำกัด จังหวัดสระแก้ว ผู้รับมอบฉันทะ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1.1 ปุ๋ยเคมีมีราคาสูง ส่งผลกระทบต่อเกษตรกร ธ.ก.ส. ควรหาแนวทางการทำปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมี เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการลดต้นทุนการผลิตเหมือนที่ผ่านมา

1.2 ธ.ก.ส. มีอัตรากำลังพนักงานเพิ่มมากขึ้น ทั้งที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยงาน โดยอัตรากำลังของสำนักงานใหญ่มีจำนวนมาก หากลดค่าใช้จ่ายลงก็จะลดดอกเบี้ยให้กับเกษตรกรได้ และมีเงินนำส่งเข้าคลังเพิ่มขึ้น

1.3 ราคาสินค้าเกษตรมีแนวโน้มสูงขึ้นส่งผลในด้านของรายได้ของเกษตรกรที่เพิ่มสูงขึ้นด้วย สถานะการคลังที่จะต้องจ่ายเงินตามโครงการประกันรายได้ทำให้เกษตรกรคลายกังวลและบรรเทาความเดือดร้อนในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ธ.ก.ส. ควรประสานความร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรการ เพื่อพัฒนาคุณภาพและปริมาณของผลผลิตทางการเกษตรควบคู่กัน

2. นายวิรัช ขวพงศ์ ผู้ถือหุ้น มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

2.1 ธ.ก.ส. มีแนวทางการบริหารจัดการ เรื่องการเบิกจ่าย - ถอนเงินของลูกค้าที่เป็นผู้ป่วยติดเตียงอย่างไร เพื่อบริการและอำนวยความสะดวกลูกค้ากลุ่มดังกล่าว โดยไม่ขัดกับกฎ ระเบียบของ ธ.ก.ส.

2.2 ขอให้ ธ.ก.ส. พิจารณา เรื่อง เงินสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลืออดีตพนักงาน ธ.ก.ส. และเป็นขวัญกำลังใจของพนักงานในปัจจุบันอีกด้วย

2.3 บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO) ดำเนินธุรกิจมากกว่า 20 ปี ส่วนใหญ่ทำธุรกิจขายไม่ได้ทำธุรกิจซื้อตรงและประสบปัญหาเรื่องการหากำไรมาโดยตลอด ส่งผลกระทบต่อ สกต. ที่ถือหุ้น ดังนั้น การรับซื้อผลิตผลหรือการรวบรวมผลิตผล เพื่อนำไปจำหน่ายต่อ สกต. เป็นช่องทางที่จะช่วยแก้ปัญหาให้กับรัฐบาลหรือเกษตรกรอย่างยั่งยืน ซึ่งที่ผ่านมา TABCO ถูกฟ้องล้มละลายอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ ธ.ก.ส. ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้น หาก ธ.ก.ส. สามารถสนับสนุนให้ TABCO ดำเนินการได้อย่างยั่งยืน และจริงจังในเรื่องของธุรกิจซื้อจะช่วยแก้ปัญหาของผลิตผลล้นตลาดของเกษตรกรได้

3. นายกิตติธัช ญ วาโย ผู้จัดการ สหกรณ์การเกษตรรัตภูมิ จำกัด จังหวัดสงขลา ผู้รับมอบฉันทะ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 การให้สินเชื่อเกี่ยวกับเรื่องของโซล่าฟาร์ม หรือโซล่าเซลล์ ติดหลังคาบ้านเรือนของพี่น้องเกษตรกร รวมถึงของสถาบันเกษตรกร ซึ่งตรงนี้ถ้าดูในงานบริการสินเชื่อน่าจะไม่มี ขอให้ ธ.ก.ส. พิจารณาให้มีบริการในส่วนนี้ด้วย

3.2 ธ.ก.ส. ควรสนับสนุนทุนวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัย และสถาบันเกษตรกร เพื่อเพิ่มมูลค่าอย่างพารา เช่น แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อเพิ่มผลิตภัณฑ์หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ

4. นายถาวร ตั้งวงศ์ถาวรกิจ ผู้ถือหุ้น มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

จากข้อสังเกตที่นำเสนอในการประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้น ธ.ก.ส. ครั้งที่ 55 วันที่ 26 มิถุนายน 2563 หน้า 13 ข้อ 14 และการประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้น ธ.ก.ส. ครั้งที่ 56 วันที่ 25 มิถุนายน 2564 ได้เสนอให้ ธ.ก.ส. เปิดบริการรับฝากเงินทุนสำรองของระบบสหกรณ์ทั้งระบบ ซึ่ง ธ.ก.ส. ได้ส่งหนังสือ ที่ ผบร/30308 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2564 เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ถือหุ้น แจ้งแนวทางที่ ธ.ก.ส. ดำเนินการ โดยให้ระบบสหกรณ์เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่ ธ.ก.ส. เปิดให้บริการอยู่ จากข้อมูลข้างต้น ขอเสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

4.1 ขอเสนอให้ ธ.ก.ส. พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อรองรับเงินทุนสำรองของระบบสหกรณ์เป็นการเฉพาะ และประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้สหกรณ์ต่าง ๆ นำเงินสำรองตามกฎหมายของสหกรณ์มาใช้ผลิตภัณฑ์ที่ ธ.ก.ส. ให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้สหกรณ์ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างถูกต้อง

4.2 ขอให้กรรมการ ธ.ก.ส. ที่เป็นผู้แทนจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับงานในระบบสหกรณ์ ผลักดันและร่วมรณรงค์ให้สหกรณ์ต่าง ๆ ในระบบสหกรณ์ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 60 และมาตรา 61 ให้มีการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่เกินร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ และจะถอนจากบัญชีทุนสำรองได้เพื่อชดเชยการขาดทุนหรือเพื่อจัดสรรเข้าบัญชีทุนสำรองให้แก่สหกรณ์ใหม่ที่ได้จดทะเบียนแยกจากสหกรณ์เดิม เพื่อให้สหกรณ์มีความมั่นคง ด้านการมีเงินทุนสำรองในระบบ สภาพคล่องที่แท้จริง (เป็นการแยกวงเงินสำรองไว้ต่างหาก ไม่นำเงินทุนสำรองไปใช้จ่ายหมุนเวียนในกิจการฯ)

4.3 การรณรงค์ให้สหกรณ์ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เป็นการเสริมสร้างให้บุคลากรในระบบสหกรณ์มีจิตสำนึกและจริยธรรมมากขึ้น เพื่อป้องกันการทุจริตในระบบสหกรณ์ที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

5. นายวิโรจน์ เดชทองคำ ประธานกรรมการ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้าลูกค้า ธ.ก.ส. นครศรีธรรมราช จำกัด จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้รับมอบฉันทะ มีข้อเสนอแนะว่า ราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้น ธ.ก.ส. ควรมีแนวทางในการช่วยเหลือเกษตรกรในการลดต้นทุนการผลิต

6. นายสมนต์ วุฒิพันธ์ ผู้ถือหุ้น มีข้อเสนอแนะว่า การให้ความช่วยเหลืออดีตพนักงานที่เกษียณอายุ ตามพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. มาตรา 10 (16) จัดให้มีการสงเคราะห์ตามสมควรแก่ผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้างหรือผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้างของธนาคาร และครอบครัวของบุคคลดังกล่าว ซึ่งที่ผ่านมามีอดีตพนักงานได้ทุ่มเทการทำงานให้ ธ.ก.ส. มาตลอดช่วงอายุการทำงาน ธ.ก.ส. ควรมีสวัสดิการช่วยเหลืออดีตพนักงานอย่างเป็นรูปธรรม

7. นายสุระ พาขุนทด ประธานกรรมการ สหกรณ์การเกษตรด้านขุนทด จำกัด จังหวัดนครราชสีมา ผู้รับมอบฉันทะ มีข้อเสนอแนะว่า จากสถานการณ์สู้รบในต่างประเทศส่งผลให้ปุ๋ยมีราคาสูง เกษตรกรและสหกรณ์ฯ ได้รับผลกระทบจากต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น ซึ่งคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ประกอบด้วย ผู้แทนจากส่วนราชการหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเกษตรกรและมีศักยภาพ ควรร่วมมือช่วยแก้ไขปัญหาให้เกษตรกร เพื่อให้ผ่านพ้นวิกฤตินี้

8. นายจรัสแสง บันไดทอง ผู้จัดการ สหกรณ์การเกษตรเบญจลักษณ์ จำกัด จังหวัดศรีสะเกษ ผู้รับมอบฉันทะ มีข้อเสนอแนะว่า เรื่องอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสหกรณ์ ธ.ก.ส. ควรพิจารณาปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสหกรณ์ในอัตราผ่อนปรน เพื่อให้สมาชิกผู้กู้ของสหกรณ์สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนอัตราดอกเบี้ยต่ำ และสามารถนำไปเป็นทุนประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมในภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ

9. นายชูศักดิ์ สิงทะพันธ์ รองประธานกรรมการ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. นครสวรรค์ จำกัด จังหวัดนครสวรรค์ ผู้รับมอบฉันทะ มีข้อเสนอแนะว่า ขอให้ ธ.ก.ส. เร่งรัดพิจารณาการขอสินเชื่อโครงการชุมชนสร้างไทย ของ สกต. นครสวรรค์ ที่ขอวงเงินสินเชื่อเพิ่มเป็น 200 ล้านบาท ซึ่งเป็นอำนาจการพิจารณาอนุมัติของสำนักงานใหญ่ เพื่อลดผลกระทบจากการตัดหนี้สูญในการถือหุ้น TABCO ของ สกต.

10. นายสมเกียรติ กิมาวหา รองผู้จัดการ ชี้แจงที่ประชุมว่า ธนาคารมีนโยบายในการดูแลลูกค้า โดยมี ส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ (1) โครงการให้ความรู้ในการทำปุ๋ยชีวภาพจากวัสดุเหลือใช้ ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีผ่านวิสาหกิจชุมชน (2) การใช้ขบวนการสหกรณ์ เช่น สกต. ในการจัดซื้อปุ๋ย เพื่อสร้างอำนาจในการต่อรองราคาจากผู้ผลิต (3) โครงการให้ความรู้เรื่องเมล็ดพันธุ์ และการวิเคราะห์สภาพดิน เพื่อให้การใช้ปุ๋ยมีประสิทธิภาพสูงสุด

11. นายสุรชัย รัศมี รองผู้จัดการ ชี้แจงที่ประชุม ดังนี้

11.1 การขอสินเชื่อโครงการชุมชนสร้างไทยของ สกต. นครสวรรค์ ขอรับเรื่องเพื่อติดตามต่อไป

11.2 มาตรการช่วยเหลือลูกค้าผู้กู้ ทั้งสถาบันเกษตรกร หรือเกษตรกร ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของ COVID - 19 ซึ่งตามวิสัยปกติจะต้องมีการจัดชั้นของลูกหนี้ และพิจารณาอัตราดอกเบี้ยตามชั้นหนี้ แต่ ธ.ก.ส. ยังคงให้อัตราดอกเบี้ยเดิมโดยไม่มีการปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ย และมีโครงการให้สินเชื่อที่มีอัตราดอกเบี้ยแบบผ่อนปรน เช่น โครงการสินเชื่อธุรกิจชุมชนสร้างไทย เป็นต้น

11.3 การให้สินเชื่อเกี่ยวกับ โซล่าฟาร์ม หรือ โซล่าเซลล์ ตามข้อบังคับฉบับที่ 26 สามารถนำมาขอสินเชื่อ กับ ธ.ก.ส. ได้

11.4 การให้บริการโอนเงินฝากสำหรับลูกค้าซึ่งป่วยไม่สามารถเดินทางไปยังธนาคารและไม่สามารถลงลายมือชื่อในใบถอนเงินฝากได้ ธ.ก.ส. มีการให้บริการถึงบ้านพักโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ทั้งนี้ ต้องมีการพิสูจน์ให้ชัดเจนว่าลูกค้าผู้ฝากเป็นผู้ป่วยที่ไม่สามารถมาทำธุรกรรมที่สาขาได้

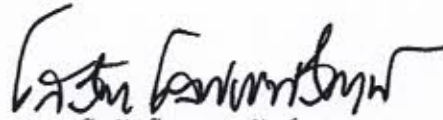
จากนั้นประธานที่ประชุมกล่าวขอบคุณสำหรับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้จัดการ ธ.ก.ส. และฝ่ายจัดการจะรับไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ให้เกิดความโปร่งใสมากที่สุด และได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า หลังจากปิดการประชุมฯ แล้ว หากผู้ถือหุ้นมีคำถามหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ขอให้จัดส่งไปยังฝ่ายจัดการ ธ.ก.ส. โดย ธ.ก.ส. จะดำเนินการรายงานตอบข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่ผู้ถือหุ้นเป็นรายบุคคล และขอขอบคุณผู้ถือหุ้นทุกท่านที่ได้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้น ธ.ก.ส. ครั้งที่ 57 รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อ ธ.ก.ส.

อนึ่ง หลังจากเริ่มการประชุมเมื่อเวลา 09.30 น. ได้มีผู้ถือหุ้นทยอยลงทะเบียนเพื่อเข้าร่วมประชุมเพิ่มขึ้น โดย ณ เวลาปิดประชุมมีผู้ถือหุ้นมาประชุมรวมทั้งสิ้น 122 คน ประกอบด้วย ผู้ถือหุ้นมาประชุมด้วยตนเอง จำนวน 120 คน และรับมอบฉันทะ จำนวน 2 คน จำนวนหุ้นทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมรวม 619,453,385 หุ้น และมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 31 คน (เอกสารแนบ) ประกอบด้วย กรรมการ ธ.ก.ส. จำนวน 14 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 93.33 ของจำนวนกรรมการ ธ.ก.ส. ทั้งหมด ฝ่ายจัดการ ธ.ก.ส. 14 คน และผู้แทนจากส่วนงานราชการที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน ได้แก่ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ธนาคารแห่งประเทศไทย และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

เลิกประชุมเวลา 12.00 น.

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ประธานกรรมการ ธ.ก.ส.
ประธานที่ประชุม

(นายโสรัตน์ โสพรรณรัตน์)
ผู้ช่วยผู้จัดการ
เลขานุการธนาคาร

(นายณรินทร์ สมสะอาด)
ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารกลาง
ผู้จัดรายงานการประชุม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1. กรรมการ ธ.ก.ส.

1.1	นายอาคม	เต็มพิทยาไพสิฐ	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และประธานที่ประชุม	ประธานกรรมการ
1.2	นายจำเริญ	โพธิยอด	ผู้แทนกระทรวงการคลัง ประธานกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของผู้จัดการ ธ.ก.ส. ประธานอนุกรรมการกลั่นกรอง อนุกรรมการบริหารเทคโนโลยีดิจิทัล	กรรมการ
1.3	นางภัทรพร	วรทรัพย์	ผู้แทนกระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง กรรมการกำกับความเสี่ยง กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน อนุกรรมการธรรมาภิบาลและกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ อนุกรรมการบริหารเทคโนโลยีดิจิทัล	กรรมการ
1.4	นายเข้มแข็ง	ยุติธรรมดำรง	ผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประธานอนุกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม กรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้จัดการ ธ.ก.ส. อนุกรรมการนวัตกรรม วิจัยและพัฒนา	กรรมการ
1.5	นายวิศิษฐ์	ศรีสุวรรณ	ผู้แทนกรมส่งเสริมสหกรณ์ ประธานอนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ กรรมการตรวจสอบ ธ.ก.ส.	กรรมการ
1.6	นายวิณะโรจน์	ทรัพย์สงสุข	ผู้แทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขาธิการ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประธานกรรมการตรวจสอบ ธ.ก.ส. อนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์	กรรมการ
1.7	นายอัมพร	แสงมณี	ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย กรรมการตรวจสอบ ธ.ก.ส.	กรรมการ
1.8	นายสุนทร	ตาละลักษณ์	ผู้แทนสหกรณ์การเกษตรผู้ถือหุ้น อนุกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ อนุกรรมการนวัตกรรม วิจัยและพัฒนา อนุกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ

1.9	นางสาวรีนวดี สุวรรณมงคล	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
		ประธานอนุกรรมการที่ปรึกษากฎหมาย ประธานอนุกรรมการธรรมาภิบาลและ กำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้จัดการ ธ.ก.ส. อนุกรรมการกลั่นกรอง	
1.10	นายวิจารณ์ สีมาฉายา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
		ประธานกรรมการกิจการสัมพันธ์ ธ.ก.ส. กรรมการกำกับความเสี่ยง อนุกรรมการนวัตกรรม วิจัยและพัฒนา อนุกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม	
1.11	นางเสาวณีย์ ไทยรุ่งโรจน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
		ประธานกรรมการกำกับความเสี่ยง กรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้จัดการ ธ.ก.ส. อนุกรรมการธรรมาภิบาลและกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ อนุกรรมการกลั่นกรอง	
1.12	นายจรูญเดช เจนจรัสสกุล	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
		ประธานอนุกรรมการนวัตกรรมวิจัยและพัฒนา ประธานอนุกรรมการบริหารเทคโนโลยีดิจิทัล กรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน อนุกรรมการกลั่นกรอง	
1.13	นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
		ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน อนุกรรมการที่ปรึกษากฎหมาย อนุกรรมการกลั่นกรอง	
1.14	นายธนารัตน์ งามวลัยรัตน์	ผู้จัดการ	กรรมการและ เลขานุการ
		กรรมการกำกับความเสี่ยง อนุกรรมการธรรมาภิบาลและกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ อนุกรรมการนวัตกรรม วิจัยและพัฒนา อนุกรรมการกลั่นกรอง อนุกรรมการบริหารเทคโนโลยีดิจิทัล อนุกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและความรับผิดชอบต่อ ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เลขานุการกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน	

2. ฝ่ายจัดการ ธ.ก.ส.

2.1	นายสุรชัย รัศมี	รองผู้จัดการ
2.2	นายสมเกียรติ กิมาวหา	รองผู้จัดการ
2.3	นายक्षाปณ์ เงินรวง	รองผู้จัดการ
2.4	นายเสกสรรค์ จันทร์ขวาง	รองผู้จัดการ
2.5	นายสมชาย คมพงษ์ปภา	รองผู้จัดการ
2.6	นายชีพ คมมนต์	ผู้ช่วยผู้จัดการ
2.7	นายรัตนชัย ดำเนินสวัสดิ์	ผู้ช่วยผู้จัดการ
2.8	นางภาวนา เจริญชัยมงคล	ผู้ช่วยผู้จัดการ
2.9	นายโสรัตน์ โสพรรณรัตน์	ผู้ช่วยผู้จัดการ
2.10	นายยุวพล วัตถุ	ผู้ช่วยผู้จัดการ
2.11	นายพงษ์พันธ์ จงรักษ์	ผู้ช่วยผู้จัดการ
2.12	นายกิตติภาพ อรรถพร	ผู้ช่วยผู้จัดการ
2.13	นายณรงค์ ชันติวิริยะกุล	ผู้ช่วยผู้จัดการ
2.14	นางสาวไข่มุก จุงใจจารุมาศ	ผู้ช่วยผู้จัดการ

3. ผู้แทนกระทรวงการคลังผู้ถือหุ้น

นายสุธารักษ์ อีร์จันท์ก

ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาระบบบริหาร
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

4. ผู้แทนธนาคารแห่งประเทศไทย

นายก่อภพ กลิ่นประยูร

ผู้ตรวจสอบอาวุโส
ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

5. ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

นางสาวอุราศรี สุวนิช

นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดิน ชำนาญการพิเศษ
(หัวหน้าผู้ปฏิบัติงาน)

6. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

นางสาวสิรินญา เหมวิมล

นักวิเคราะห์รัฐวิสาหกิจชำนาญการ

สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
การประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้น ธ.ก.ส. ครั้งที่ 57 ปีบัญชี 2564

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน/การชี้แจง
<p>1. ประเด็นการเสริมสร้างความมั่นคงให้กับสหกรณ์และการพัฒนาบุคลากร</p> <p>1.1 ขอให้กรรมการ ธ.ก.ส. ที่เป็นผู้แทนจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับงานในระบบสหกรณ์ ผลักดันร่วมรณรงค์ให้สหกรณ์ต่าง ๆ ในระบบสหกรณ์ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 มาตรา 60 และมาตรา 61 ให้มีการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์เป็นทุนสำรองไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 และเป็นค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ไม่เกินร้อยละ 5 ของกำไรสุทธิ และจะถอนจากบัญชีทุนสำรองได้เพื่อชดเชยการขาดทุนหรือเพื่อจัดสรรเข้าบัญชีทุนสำรองให้แก่สหกรณ์ใหม่ที่ได้จดทะเบียนแยกจากสหกรณ์เดิม เพื่อให้สหกรณ์มีความมั่นคงด้านการมีเงินลงทุนสำรองในระบบ สภาพคล่องที่แท้จริง (เป็นการแยกวางเงินสำรองไว้ต่างหาก ไม่นำเงินทุนสำรองไปใช้จ่ายหมุนเวียนในกิจการฯ)</p> <p>1.2 ขอเสนอให้ ธ.ก.ส. พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อรองรับเงินทุนสำรองของระบบสหกรณ์เป็นการเฉพาะ และประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้สหกรณ์ต่าง ๆ นำเงินสำรองตามกฎหมายของสหกรณ์มาใช้ผลิตภัณฑ์ที่ ธ.ก.ส. พัฒนาขึ้น เพื่อส่งเสริมให้สหกรณ์ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างถูกต้อง</p> <p>1.3 การรณรงค์ให้สหกรณ์ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 เป็นการเสริมสร้างให้บุคลากรในระบบสหกรณ์มีจิตสำนึกและจริยธรรมมากขึ้น เพื่อป้องกันการทุจริตในระบบสหกรณ์ที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น</p>	<p>1. ธ.ก.ส. จะนำข้อเสนอแนะการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อรองรับเงินทุนสำรองของระบบสหกรณ์เป็นการเฉพาะ การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีของสหกรณ์เป็นทุนสำรอง และค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย โดยจะหารือร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อร่วมกันศึกษาความเป็นไปได้ในการดำเนินการภายใต้กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และเมื่อมีความชัดเจนแล้ว จะดำเนินการแจ้งให้ผู้ถือหุ้นต่อไป</p> <p>2. ธ.ก.ส. ได้กำหนดแผนงานการอบรมให้ความรู้บุคลากรของสหกรณ์ที่เป็นลูกหนี้ของธนาคารร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยจะเพิ่มเติมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างจิตสำนึกและจริยธรรมทางธุรกิจแล้ว รวมทั้งให้มีการซักซ้อมแนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจส่งผลกระทบต่อธนาคารและสถาบันเกษตรกร สำหรับสหกรณ์อื่น ๆ ที่ไม่ได้เป็นลูกหนี้ โดย ธ.ก.ส. จะนำข้อเสนอแนะดังกล่าวประสานแจ้งกรมส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อพิจารณาเพิ่มเติมหลักสูตรอบรมบุคลากรของสหกรณ์ต่าง ๆ โดยให้มีเนื้อหาดังกล่าว และเมื่อมีความชัดเจนแล้วจะดำเนินการแจ้งให้ผู้ถือหุ้นต่อไป</p>
<p>2. เรื่องอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสหกรณ์ ธ.ก.ส. ควรพิจารณาปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้กับสหกรณ์ในอัตราผ่อนปรน เพื่อให้สมาชิกผู้กู้ของสหกรณ์สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนอัตราดอกเบี้ยต่ำ และสามารถนำไปเป็นทุนประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมในภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจ</p>	<p>ธ.ก.ส. ได้มีการปรับลดอัตราดอกเบี้ย มีมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ และโครงการพิเศษอัตราดอกเบี้ยผ่อนปรน ดังนี้</p> <p>1. ธ.ก.ส. ประกาศปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมแก่ลูกค้ายรายคนและสถาบันลดลงร้อยละ 0.125 ต่อปี จาก MLR เท่ากับร้อยละ 5.00 ต่อปี ปรับลดเป็น MLR เท่ากับร้อยละ 4.875 ต่อปี โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2563 เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2564</p>

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน/การชี้แจง
	<p>2. ธ.ก.ส. มีมาตรการให้ความช่วยเหลือสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรลูกค้าโดยให้คืดดอกเบี้ยขึ้นเต็ม กรณีได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ ภาวะเศรษฐกิจ การขาดทุนทางบัญชี และการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) เพื่อเป็นการช่วยเหลือ ดูแล แบ่งเบาภาระดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นกับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรลูกค้าที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาและสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น</p> <p>3. ธ.ก.ส. มีผลิตภัณฑ์สินเชื่ออัตราดอกเบี้ยผ่อนปรน เพื่อเสริมสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ โดยลูกค้าต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ธนาคารกำหนด เช่น โครงการสินเชื่อธุรกิจชุมชนสร้างไทย โครงการสนับสนุนการขยายธุรกิจ และเพิ่มศักยภาพการดำเนินงานสถาบันเกษตรกร (ดย.) เป็นต้น</p>
<p>3. การให้สินเชื่อเกี่ยวกับเรื่องของโซลาร์ฟาร์ม หรือโซลาร์เซลล์ ติดหลังคาบ้านเรือนของพี่น้องเกษตรกร รวมถึงของสถาบันเกษตรกร ซึ่งตรงนี้ถ้าดู ในงานบริการสินเชื่อน่าจะไม่มี ขอให้ ธ.ก.ส. พิจารณาให้มีบริการในส่วนนี้ด้วย</p>	<p>ปัจจุบัน ธ.ก.ส. สนับสนุนสินเชื่อเกี่ยวกับเรื่องของโซลาร์ฟาร์ม หรือโซลาร์เซลล์ โดยเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรสามารถยื่นขอสินเชื่อผ่านโครงการส่งเสริมและสนับสนุนสินเชื่อสีเขียว (Green Credit) ซึ่ง ธ.ก.ส. มีแนวทางการให้สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับโซลาร์เซลล์ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none">1. กรณีเกษตรกรนำเทคโนโลยีระบบโซลาร์เซลล์มาใช้ในฟาร์มหรือใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สามารถขอสินเชื่อ เพื่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม2. กรณีการนำโซลาร์เซลล์ ติดหลังคาบ้านเรือนของเกษตรกร สามารถขอสินเชื่อเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
<p>4. ธ.ก.ส. มีแนวทางการบริหารจัดการ เรื่องการเบิกจ่าย - ถอนเงินของลูกค้าที่เป็นผู้ป่วยติดเตียงอย่างไร เพื่อบริการและอำนวยความสะดวกลูกค้ากลุ่มดังกล่าว โดยไม่ขัดกับกฎระเบียบของ ธ.ก.ส.</p>	<p>ธ.ก.ส. กำหนดวิธีปฏิบัติการให้บริการถอนเงินฝากสำหรับลูกค้าซึ่งป่วย ไม่สามารถมายังธนาคารได้ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none">1. กรณีผู้ป่วยแต่ยังมีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ผู้ฝากป่วยและไม่สามารถลงลายมือชื่อในใบถอนเงินฝาก กรณีสาขาได้รับแจ้งทางโทรศัพท์ หรือผู้เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยมาติดต่อที่สาขา ให้พนักงานผู้รับมอบอำนาจชั้น ก พิสูจน์ข้อเท็จจริงให้ได้ว่าลูกค้าป่วยจริงจนไม่สามารถมาทำธุรกรรมที่สาขาได้ด้วยตนเอง โดยโทรศัพท์สอบถามกลับไปยังโรงพยาบาล หรือไปยังสถานที่ลูกค้าพัก หากผู้รับมอบอำนาจชั้น ก พิจารณาแล้วเห็นสมควรออกไปให้บริการ ณ ที่พักของลูกค้า ให้พนักงานที่ได้รับมอบหมายอย่างน้อย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน/การชี้แจง
	<p>2 คน โดยต้องมีพนักงานผู้รับมอบอำนาจ หรือพนักงานการเงินที่ได้รับมอบหมายร่วมด้วยทุกครั้งเป็นผู้ออกไปให้บริการ โดยใช้แบบพิมพ์ตามที่ธนาคารกำหนดสำหรับผู้ฝากป่วย โดยให้มีพยานที่เชื่อถือได้ 2 คนรับรองในใบถอนเงิน</p> <p>2. กรณีผู้ฝากป่วยและไม่มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ การถอนเงินฝากของผู้ฝากป่วยและไม่มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ เมื่อพนักงานได้รับแจ้งขอถอนเงินฝากกรณีผู้ฝากป่วยและไม่มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ ให้สาขาพิจารณาข้อเท็จจริงตามประเภทลูกค้า หากผู้มีอำนาจถอนเงินแจ้งความประสงค์ขอถอนเงินฝากของผู้ฝากป่วยและไม่มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ให้ผู้มีอำนาจกระทำการแทนตามคำสั่งศาลยื่นเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ในการขอถอนเงินฝาก ณ สำนักงานสาขา ที่เปิดบัญชีเงินฝากเท่านั้น ได้แก่ คำสั่งศาลแต่งตั้งเป็นผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์ หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด หลักฐานการมีเงินฝากของผู้ฝากป่วยและไม่มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ บัตรประจำตัวประชาชนฉบับจริง ทั้งของผู้ฝาก และผู้อนุบาลหรือผู้พิทักษ์ แล้วแต่กรณี</p>
<p>5. ขอให้ ธ.ก.ส. เร่งรัดพิจารณาการขอสินเชื่อโครงการชุมชนสร้างไทย ของ สกต.นครสวรรค์ ที่ขอเพิ่มวงเงินสินเชื่อเป็น 200 ล้านบาท ซึ่งเป็นอำนาจการพิจารณาอนุมัติสินเชื่อของสำนักงานใหญ่ เพื่อลดผลกระทบจากัดหนี้สูญจากการถือหุ้น TABCO ของ สกต.</p>	<p>การอำนวยความสะดวกสินเชื่อลูกค้ารายใหญ่ ธ.ก.ส. กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน โดยกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาการให้สินเชื่อ (Service Level Agreement : SLA) ภายใน 35 วันนับจากวันที่ ธ.ก.ส. ได้รับเอกสารการขอสินเชื่อครบถ้วน</p>
<p>6. ประเด็นสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรลูกค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งปุ๋ยเคมีราคาสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ</p> <p>6.1 สถานการณ์ตั้งเครียดจากการสู้รบที่เกิดขึ้นในต่างประเทศส่งผลให้ปุ๋ยมีราคาสูง เกษตรกรและสหกรณ์ฯ ได้รับผลกระทบทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ซึ่งคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ประกอบด้วย ผู้แทนจากส่วนราชการหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเกษตรกรและมีศักยภาพ ควรร่วมมือช่วยแก้ไขปัญหาให้เกษตรกร เพื่อให้ผ่านพ้นวิกฤต</p>	<p>ธ.ก.ส. ได้ดำเนินมาตรการให้ความช่วยเหลือลูกค้า โดยเฉพาะชาวนาที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ปุ๋ยเคมีราคาแพง โดยให้สาขาประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมถึงหน่วยราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ และภาคเอกชน เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดด้วยการใส่ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน อาทิ ประสานงานกรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร อำเภอ อบต. เทศบาลต่าง ๆ และภาคเอกชน แนวทางดำเนินการ ดังนี้</p>

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน/การชี้แจง
<p>6.2 ราคาปัจจัยการผลิตสูงขึ้น ธ.ก.ส. มีแนวทางในการช่วยเหลือเกษตรกรในการลดต้นทุนการผลิตอย่างไร</p> <p>6.3 ปุ๋ยเคมีมีราคาสูงส่งผลกระทบต่อเกษตรกร ธ.ก.ส. ควรหาแนวทางการทำปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมีเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการลดต้นทุนการผลิตเหมือนที่ผ่านมา</p> <p>6.4 คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ประกอบด้วย ผู้แทนจากส่วนราชการหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเกษตรกรและมีศักยภาพ ควรร่วมมือช่วยแก้ไขปัญหาให้เกษตรกรเพื่อให้ผ่านพ้นวิกฤต</p>	<p>1. ส่งเสริมให้เกษตรกรร่วมมือกับหมอดินอาสาเก็บตัวอย่างดินเพื่อส่งวิเคราะห์ที่ ห้องปฏิบัติการของหน่วยงานในพื้นที่ เช่น สำนักงานพัฒนาที่ดิน มหาวิทยาลัยในพื้นที่ หรือภาคเอกชนที่ให้บริการตรวจวิเคราะห์ดิน เป็นต้น</p> <p>2. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง ตามผลการวิเคราะห์ดินหรือส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงทดแทนปุ๋ยเคมีที่มีราคาแพง เพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร โดยร่วมกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในพื้นที่</p> <p>3. สนับสนุนสินเชื่อต้นทุนต่ำแก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินตามความเหมาะสมของแต่ละราย ด้วยผลิตภัณฑ์สินเชื่อที่มีอยู่ในปัจจุบัน ดังนี้</p> <p>3.1 สินเชื่อสานฝันสร้างอาชีพ</p> <p>3.2 สินเชื่อนวัตกรรมดีมีเงินทุน</p> <p>3.3 สินเชื่อฉุกเฉินเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ</p> <p>3.4 สินเชื่อฟื้นฟูสำหรับผู้ประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติ</p> <p>3.5 สินเชื่อธุรกิจชุมชนสร้างไทย</p> <p>3.6 สินเชื่อเสริมแกร่ง SME</p> <p>4. ร่วมมือกับหน่วยราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในพื้นที่ สนับสนุนให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี เช่น การใช้ปุ๋ยพืชสด มูลสัตว์ ไก่กลบ ชากพืชและวัชพืช เป็นต้น</p>
<p>7. ราคาสินค้าเกษตรมีแนวโน้มสูงขึ้นส่งผลดีในด้านของรายได้ของเกษตรกรที่เพิ่มสูงขึ้นด้วย ลดภาระการคลังที่จะต้องจ่ายเงินตามโครงการประกันรายได้ทำให้เกษตรกรคลายกังวลและบรรเทาความเดือดร้อนในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ธ.ก.ส. ควรประสานความร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรการ เพื่อพัฒนาคุณภาพและปริมาณของผลผลิตทางการเกษตรควบคู่กัน</p>	<p>ธ.ก.ส. ได้ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพเกษตรกรลูกค้า ผ่านบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย อาทิ</p> <p>1. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วย การส่งเสริมเกษตรกรมัยยืนแบบมีส่วนร่วม ระหว่าง กรมส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และสมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น วัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนบุคลากรในการขยายผลต่อยอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร เทคโนโลยีด้านการเกษตร</p>

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน/การชี้แจง
	<p>การผลิต และกระจายพืชพันธุ์ดี สู่เกษตรกรและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้กับเกษตรกร</p> <p>2. ประสานความร่วมมือคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) ด้านการเกษตร ดำเนินโครงการยกระดับรายได้ และความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเหนียวบนเส้นทางสายวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีภาคีความร่วมมือ ดังนี้ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี บริษัท สยามคูโบต้า คอร์ปอเรชั่น จำกัด บริษัท เกษตรอินโน จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกร ด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเหนียวมีการผลิตที่มีประสิทธิภาพมาตรฐานสูง มูลค่าสูง สร้างรายได้เพิ่มขึ้น และเกิดความมั่นคงทางอาหาร ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตข้าวด้วยเกษตรสมัยใหม่</p> <p>3. บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ว่าด้วยการส่งเสริมการปลูกพืชสุขภาพและการแพทย์ ระหว่าง ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กับ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน องค์ความรู้มาพัฒนาเพื่อสร้างมาตรฐานในการพัฒนาเกษตรกร การผลิต การแปรรูป และรวบรวมพืชสมุนไพร เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม</p>
<p>8. บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO)</p> <p>8.1 บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO) ดำเนินธุรกิจมากกว่า 20 ปี ส่วนใหญ่ทำธุรกิจขายไม่ได้ทำธุรกิจซื้อตรงและประสบปัญหาเรื่องการหากำไรมาโดยตลอด ส่งผลกระทบต่อ สกต. ที่ถือหุ้น ดังนั้น การรับซื้อผลิตผลหรือการรวบรวมผลิตผล เพื่อนำไปจำหน่ายต่อ สกต. เป็นช่องทางที่จะช่วยแก้ปัญหาให้กับรัฐบาลหรือเกษตรกรอย่างยั่งยืน ซึ่งที่ผ่านมา TABCO ถูกฟ้องล้มละลายอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์</p>	<p>1. บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO) จัดทะเบียนจัดตั้งบริษัท เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2535 ดำเนินงานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาปัจจัยการผลิต รวบรวมผลผลิต และจัดหาช่องทางตลาด โดยมีทุนจดทะเบียน 120 ล้านบาท (1.2 ล้านบาท) มีผู้ถือหุ้น สกต. ทั่วประเทศ 108 ล้านบาท ธ.ก.ส. ถือหุ้น 12 ล้านบาท (ร้อยละ 10) มีเงินปันผลถึงปี 2557 ร้อยละ 59.09 ของมูลค่าหุ้น มีกรรมการบริหารของบริษัท ซึ่งแยกอิสระจาก ธ.ก.ส. ในปีบัญชี 2563</p>

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน/การชี้แจง
<p>ธ.ก.ส. ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้น หาก ธ.ก.ส. สามารถสนับสนุนให้ TABCO ดำเนินการได้อย่างยั่งยืน และจริงจังในเรื่องของธุรกิจซื้อจะช่วยแก้ปัญหาของผลิตผลล้นตลาดของเกษตรกรได้</p>	<p>มีปัญหาเรื่องขาดสภาพคล่องทางธุรกิจ และมีลูกหนี้การค้าจำนวนมาก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปี 2560 มี สกต. ยื่นฟ้องในฐานะเจ้าหนี้ - ปี 2564 คดีถึงที่สุด TABCO ถูกอายัดบัญชี ไม่สามารถดำเนินธุรกิจได้ ประกอบกับพนักงานทั้งหมดลาออก - ปี 2565 มี สกต. ยื่นฟ้องล้มละลาย ต่อศาลล้มละลายกลางในเดือนมิถุนายน 2565 ที่ผ่านมา <p>ในปีบัญชี 2565 ธ.ก.ส. มีแนวทางขับเคลื่อนช่วยเหลือ สกต. ในการสนับสนุนจัดหาปัจจัยการผลิต การรวมซื้อรวมขายผลผลิตทางการเกษตร ส่งเสริม การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์/สินค้า ส่งเสริมช่องทางตลาดทั้ง Offline/ Online รวมทั้งตลาดกลางสินค้าเกษตรและการขนส่ง เป็นต้น</p>
<p>8.2 ธ.ก.ส. มีแนวทางอย่างไรในการจัดสรรทรัพย์สินจากคดีล้มละลายของบริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO) เพื่อชดเชยผู้ถือหุ้น TABCO</p>	<p>2. ธ.ก.ส. ขอเรียนชี้แจงกรณีการบริหารจัดการทรัพย์สินของบริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO) ดังนี้</p> <p>2.1 ปัจจุบันบริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO) ถูกเจ้าหนี้ฟ้องบริษัทเป็นคดีล้มละลาย ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลล้มละลายกลาง ถ้าศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของบริษัทฯ การรวบรวมทรัพย์สินในคดีล้มละลายเพื่อแบ่งแก่เจ้าหนี้ จึงอยู่ในอำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียว ตามมาตรา 22 ประกอบมาตรา 109 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 และหากต่อมาบริษัทฯ ถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลาย บริษัทฯ ย่อมเลิกกัน และจะต้องจัดทำชำระบัญชีบริษัทฯ ตามกฎหมายล้มละลายต่อไป ตามมาตรา 1236 (5) ประกอบมาตรา 1247 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์</p> <p>2.2 กรณีที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แบ่งทรัพย์สินให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหมดเต็มจำนวนแล้ว หากยังมีทรัพย์สินเหลืออยู่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงจะนำมาเฉลี่ยคืนให้แก่ผู้ถือหุ้นต่อไป ตามมาตรา 130 ประกอบมาตรา 132 แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483</p>

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน/การชี้แจง
<p>9. รายงานกิจการประจำปีบัญชี 2564</p> <p>9.1 รายงานกิจการประจำปีบัญชี 2564 ฉบับย่อ หน้า 27 ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญนโยบายรัฐ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565 จำนวน 562,354 พันบาท คิดเป็นประมาณ 1 ใน 3 ของเงินให้สินเชื่อทั้งหมด (จำนวน 1.60 ล้านล้านบาท) หรือคิดเป็นร้อยละ 35 โดยเพิ่มจากปีก่อน จำนวน 128,604 พันบาท ธ.ก.ส. มีแนวทางการบริหารจัดการ ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามรัฐธรรมนูญอย่างไร</p>	<p>ธ.ก.ส. เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) ของรัฐมีหน้าที่สนับสนุนดำเนินการภายใต้นโยบายรัฐบาล ซึ่ง ธ.ก.ส. ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวนี้เป็น อย่างยิ่ง โดยได้มีการจัดทำแผนบริหารพอร์ตหนี้ที่เกิดจากนโยบายรัฐบาล กับเงินชดเชยภาครัฐอย่างใกล้ชิด ภายใต้ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทุนอย่างสมดุลและการบริหารรายได้ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง มีการวิเคราะห์ ติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง ในการดำเนินการโครงการนโยบายรัฐ ในทุก ๆ โครงการ ที่มีการใช้ทุนของ ธ.ก.ส. จะมีการประชุมหารือส่วนงานภายในที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณาทั้งการบริหารสภาพคล่อง การบริหารความเสี่ยง และต้องขอความเห็นชอบจาก คณะกรรมการ ธ.ก.ส. เพื่อพิจารณาภาระและผลกระทบที่เกิดขึ้นก่อนดำเนินการ ทุกครั้งและทุกโครงการ</p>
<p>9.2 รายงานกิจการประจำปีบัญชี 2564 ฉบับย่อ หน้า 21 หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญและขาดทุนจากการด้อยค่าปีบัญชี 2564 ปรากฏหนี้สูญตัดบัญชี จำนวน 60 ล้านบาท ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อยเกินไปหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับเงินให้สินเชื่อทั้งหมด จำนวน 1.60 ล้านล้านบาท ทั้งนี้ ในช่วงที่ ธ.ก.ส. มีความมั่นคงควรตัดหนี้สูญตามความเป็นจริง สำหรับลูกหนี้ที่ไม่มีรายได้ ไม่สามารถชำระได้ เช่น ลูกหนี้ตาย เจ็บป่วย ทุพพลภาพ เป็นต้น</p>	<p>ธ.ก.ส.ได้ดำเนินการเกี่ยวเรื่องการตัดบัญชีหนี้สูญประจำปีบัญชี 2564 ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การดำเนินการจำหน่ายลูกหนี้ออกจากบัญชีเป็นหนี้สูญดำเนินการภายใต้กฎกระทรวง ฉบับที่ 186 (พ.ศ. 2534) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ กฎกระทรวง ฉบับที่ 374 (พ.ศ. 2564) ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการจำหน่ายหนี้สูญจากบัญชีลูกหนี้ และข้อบังคับ ธ.ก.ส. ฉบับที่ 34 ว่าด้วยการจำหน่ายทรัพย์สินและลูกหนี้ออกจากบัญชี 2. กรณีผลการดำเนินงานในปีบัญชี 2564 ธ.ก.ส. มีการจำหน่ายลูกหนี้ออกจากบัญชีเป็นหนี้สูญปริมาณน้อย เนื่องจากสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้การดำเนินงานและรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายข้างต้นเกิดข้อจำกัด
<p>9.3 รายงานกิจการประจำปีบัญชี 2564 ฉบับย่อ หน้า 34 - 36 เงินลงทุนสุทธิ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565 จำนวน 100,069,520 พันบาท ขาดทุนจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเมื่อขาย จำนวน 23,209 พันบาท ควรระมัดระวังเรื่องการลงทุนที่ยังไม่มีความชำนาญ</p>	<p>ตามรายงานกิจการประจำปีบัญชี 2564 ฉบับย่อ หน้า 34 - 36 เงินลงทุนสุทธิ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565 จำนวน 100,069,520 พันบาท ขาดทุนจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเมื่อขาย 23,209 พันบาท คิดเป็นร้อยละ 0.023 ของเงินลงทุนสุทธิ ซึ่งเป็นผลจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเมื่อเทียบกับราคาตลาดหรือ Mark-to-Market และเป็นเพียงผลขาดทุนทางบัญชี มิใช่การขาดทุนจริง เนื่องจากตราสารหนี้</p>

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน/การชี้แจง
	<p>ที่ ธ.ก.ส. ลงทุนเป็นตราสารหนี้ของรัฐบาล และตราสารหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งไม่มีความเสี่ยงด้านเครดิต เมื่อ ธ.ก.ส. ถือไว้จนครบกำหนดไถ่ถอน ก็จะได้รับต้นเงินคืนครบถ้วน พร้อมทั้งได้รับผลตอบแทนตามอัตราที่กำหนดไว้ในตราสารหนี้ จึงไม่มีผลขาดทุนแต่อย่างใด ทั้งนี้ การลงทุนสำหรับพอร์ตลงทุนในตราสารหนี้ประเภทเผื่อขาย เป็นไปตามนโยบายการลงทุนในหลักทรัพย์ของ ธ.ก.ส. ซึ่ง ธ.ก.ส. ได้มีการทบทวนเป็นประจำทุกปี โดยกำหนดแนวทางและกระบวนการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในกรอบภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และสอดคล้องกับการบริหารสภาพคล่องของ ธ.ก.ส. เป็นสำคัญ</p>
<p>9.4 ขอให้ชี้แจงรายละเอียดงบแสดงฐานะการเงิน หน้า 35 องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น จำนวน 3,939 พันบาท</p>	<p>รายงานกิจการประจำปีบัญชี 2564 ฉบับย่อ หน้า 35 องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น จำนวน 3,939 พันบาท เกิดจากขาดทุนทางบัญชีจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนในตราสารหนี้แบบเผื่อขายตามมูลค่ายุติธรรม (Mark-to-Market) ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 ทั้งนี้ รายละเอียดเงินลงทุนในตราสารหนี้ดังกล่าว เป็นไปตามคำชี้แจงของ ธ.ก.ส. จากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ถือหุ้น ในหัวข้อ รายงานกิจการประจำปีบัญชี 2564 ฉบับย่อ หน้า 34 - 36 เงินลงทุนสุทธิ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2565 จำนวน 100,069,520 พันบาท ขาดทุนจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเผื่อขาย จำนวน 23,209 พันบาท ธ.ก.ส. ควรระมัดระวังเรื่องการลงทุนที่ยังไม่มีความชำนาญ</p> <p>จึงขอเรียนว่านโยบายการลงทุนหลักทรัพย์ของ ธ.ก.ส. มีการกำหนดแนวทางและกระบวนการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในกรอบภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ และสอดคล้องกับการบริหารสภาพคล่องของ ธ.ก.ส. เป็นสำคัญ</p> <p><u>หมายเหตุ</u> มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 เรื่องบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนในย่อหน้าที่ 30.1.1 กล่าวไว้ว่า “หลักทรัพย์เผื่อขายต้องแสดงในงบแสดงฐานะการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรม และรับรู้มูลค่าที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นรายการแยกต่างหากในองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้นจนกระทั่งกิจการจำหน่ายเงินลงทุนนั้น จึงบันทึกมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงดังกล่าวในกำไรหรือขาดทุน”</p>

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน/การชี้แจง
<p>10. ธ.ก.ส. มีอัตรากำลังพนักงานเพิ่มมากขึ้น ทั้งที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาช่วยงาน โดยอัตรากำลังของสำนักงานใหญ่มีจำนวนมาก หากลดค่าใช้จ่ายลงก็จะลดดอกเบี้ยให้กับเกษตรกรได้ และมีเงินนำส่งเข้าคลังเพิ่มขึ้น</p>	<p>ธนาคารปรับอัตรากำลังจากการปรับโครงสร้างองค์กร เพื่อรองรับการปฏิบัติงานตามหน่วยงานกำกับดูแล ธ.ก.ส. ที่มุ่งเน้นใช้หลักปฏิบัติตาม Check and Balance หลักปฏิบัติตาม 3 Line of Defense และหลักปฏิบัติตาม การบริหารจัดการด้านการให้บริการแก่ลูกค้าอย่างเป็นธรรม (Market Conduct) ประกอบมีข้อกำหนด ระเบียบวิธีปฏิบัติ ต่าง ๆ ที่ ธ.ก.ส. ต้องปฏิบัติตาม เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เป็นต้น</p>
<p>11. การให้ความช่วยเหลืออดีตพนักงานที่เกษียณอายุ</p> <p>11.1 การให้ความช่วยเหลืออดีตพนักงานที่เกษียณอายุตาม พ.ร.บ. ธ.ก.ส. มาตรา 10 (16) จัดให้มีการสงเคราะห์ตามสมควรแก่ผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้างหรือผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นผู้จัดการ พนักงาน ลูกจ้างของธนาคาร และครอบครัวของบุคคลดังกล่าว ซึ่งที่ผ่านมามีอดีตพนักงานได้ท่อมเหตุการณ์ทำงานให้ ธ.ก.ส. มาตลอดช่วงอายุการทำงาน ธ.ก.ส. ควรมีสวัสดิการช่วยเหลืออดีตพนักงานอย่างเป็นทางการ</p> <p>11.2 ขอให้ ธ.ก.ส. พิจารณา เรื่อง เงินสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลืออดีตพนักงาน ธ.ก.ส. และเป็นขวัญกำลังใจของพนักงานในปัจจุบันอีกด้วย</p>	<p>ธนาคารได้ดำเนินการช่วยเหลืออดีตพนักงาน ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ช่วยเหลือโดยตรง <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ธนาคารเป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรมศพ อดีตพนักงาน เป็นเงิน 10,000 บาท 1.2 ค่าพวงหรีดได้ตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกินครั้งละ 1,000 บาท 1.3 กิจกรรมตรวจสอบสุขภาพผู้เกษียณในวันจัดกิจกรรมวันสถาปนาธนาคาร 2. ช่วยเหลือผ่านกองทุนสวัสดิการพนักงาน <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ช่วยเหลือเงินทุนการศึกษาแก่บุตรอดีตพนักงานที่เสียชีวิตหรือทุพพลภาพ (ศึกษาระดับอนุบาล - ปริญญาตรี) 2.2 ช่วยเหลือพนักงาน ผู้ช่วยพนักงานที่ประสบภัยพิบัติ 2.3 เงินสงเคราะห์ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนในการดำรงชีพอันเนื่องมาจากประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย 2.4 ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล 3. ช่วยเหลือผ่านมูลนิธิอาจารย์สำเนียง สารนาคน (มจส.) <ol style="list-style-type: none"> 3.1 ทุนการศึกษาบุตรอดีตพนักงาน 3.2 ช่วยเหลืออดีตพนักงานที่เดือดร้อนจากการเจ็บป่วย 4. ช่วยเหลือผ่าน ชมรม ธ.ก.ส. สัมพันธ์ <ol style="list-style-type: none"> 4.1 ไตอาวีและปฏิทิน 4.2 เยี่ยมผู้ป่วย 4.3 สมาชิกประสบภัยพิบัติ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	ผลการดำเนินงาน/การชี้แจง
<p>12. ธ.ก.ส. ควรสนับสนุนทุนวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัย และสถาบันเกษตรกร เพื่อเพิ่มมูลค่ายางพารา เช่น แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อเพิ่มผลิตภัณฑ์หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ</p>	<p>ธ.ก.ส. มีการดำเนินโครงการสนับสนุนทุนวิจัยแก่เครือข่ายภายนอก อาทิ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) ในการวิจัยด้านนวัตกรรมเกษตร เพื่อสร้างและพัฒนางานวิจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน (ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ) โดยในปีบัญชี 2565 ให้ความสำคัญในการสนับสนุนทุนวิจัยแก่สินค้าเกษตรที่สำคัญ 5 พืช และ 1 สัตว์เศรษฐกิจของประเทศ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน และโค ซึ่งจะมีเกณฑ์ในการจัดสรรทุน โดยมีคณะกรรมการพิจารณาความคุ้มค่าในการสนับสนุนงบประมาณ การนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมเกษตรที่ได้มาใช้ประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหาการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต รวมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สินค้าเกษตรให้มีคุณภาพภายใต้มาตรฐานที่กำหนด นอกจากนี้ ธ.ก.ส. ยังมีการสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปขยายผลต่อยอดกับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร เกษตรแปลงใหญ่ และวิสาหกิจชุมชน ผ่านโครงการขับเคลื่อนนวัตกรรมเกษตรพร้อมใช้ที่เหมาะสมกับบริบทของเกษตรกร ลูกค้าสู่การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ในทุกจังหวัด เพื่อยกระดับรายได้ เพิ่มมูลค่าผลผลิต ลดค่าใช้จ่าย เกิดการใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าและพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน</p>